

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

นายอรุณ เณรมณีรัตน์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความหลังสุครปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

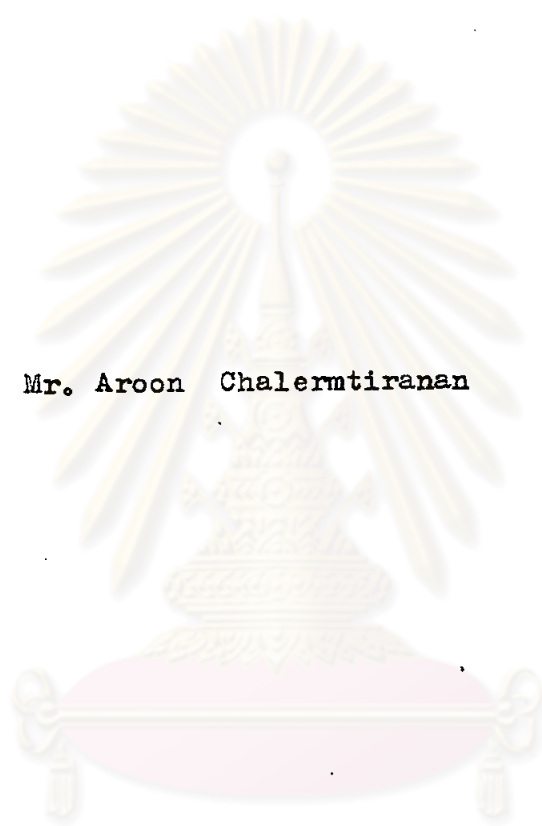
ISBN 974-564-359-9

011023

i 13263823

๑

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS
OF ELEMENTARY SCHOOLS IN SOUTHERN BORDER PROVINCES
ON TEACHING MANAGEMENT OF ELECTIVE COURSES IN
THE WORK ORIENTED EXPERIENCES AREA

Mr. Aroon Chalermtiranan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-359-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกของกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพ

โดย นายอรุณ เฉลิมธีรพันธ์

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชคิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรสุมิตา บุญยไวโรจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชคิ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
 ชายแค้นภาคใต้ เกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกของกลุ่มงานและ
 พื้นฐานอาชีพ

ชื่อนิสิต นายอรุณ เฉลิมชีรพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชค

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแค้นภาคใต้ เกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบเก็บค่า และมาตราส่วนประเมินค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตัวอย่างประชากร คือผู้บริหารโรงเรียน 249 คน และครูผู้สอนงานเลือก 471 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแค้นภาคใต้ที่เปิดสอนงานเลือกกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป.5 และ ป.6 ปีการศึกษา 2527

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดสอนงานเลือกกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน มีดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอนเป็นผู้คัดเลือกสอนงานเลือกในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยคำนึงถึงครูที่มีความสามารถในการสอนและความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
2. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยมาก ต่อการเปิดสอนงานเลือกในโรงเรียน
3. มีความพอใจในระดั้มาก ต่อการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการเอาใจใส่ในการสอนของครู และการเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน ยกเว้นการติดตามผลการนำไปใช้และการจำหน่ายผลผลิตของนักเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนพอใจในระดั้น้อย

4. มีปัญหามากที่สุดเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึกงานและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และการขาดครูที่มีความสามารถในการสอน

ส่วนความคืบหน้าของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ งานการทำสวนผัก งานสาน และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น มีดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาของงานที่สอนจากใบความรู้และเอกสารทั่ว ๆ ไป แต่เห็นว่าหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมีอยู่ในปริมาณที่น้อย

2. งานเลือกที่สอนสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในระดับมาก

3. ในท้องถิ่นมีบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับงานที่สอน แต่ไม่มีสถานประกอบอาชีพอิสระ และไม่มีแหล่งจำหน่ายผลผลิต (ยกเว้นงานการทำสวนผักที่ครูผู้สอนเห็นว่าในท้องถิ่นมีแหล่งจำหน่ายผลผลิต)

4. อัตราส่วนเฉลี่ยของอุปกรณ์ต่อจำนวนนักเรียน แต่ละงานเลือก เป็นดังนี้

4.1 งานอาหารและโภชนาการ อุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ประจำตัว ใ้แก่ งาน ช้อน ถ้วย ส่วนครกใช้ 1 อัน ต่อนักเรียน 20 คน

4.2 งานการทำสวนผัก ใช้จอบขุด บัวรดน้ำ และส้อมพรวนดิน 1 อัน ต่อ นักเรียน 2 - 4 คน ส่วนเครื่องพ่นยาฆ่าแมลงใช้ 1 เครื่อง ต่อนักเรียน 51 คน

4.3 งานสาน ใช้กรรไกร 1 เล่ม ต่อนักเรียน 4 คน และใช้มีดเหลา 1 เล่ม ต่อนักเรียน 26 คน

4.4 งานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น ใช้กรรไกรตัดกระดาษ 1 เล่ม ต่อนักเรียน 3 คน และใช้ค้อนเล็ก 1 อัน ต่อนักเรียน 29 คน

5. มีความพอใจระดับมากต่อการปฏิบัติงานของนักเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่การกำหนดราคาจำหน่ายสำหรับงานอาหารและโภชนาการ งานการทำสวนผัก และงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น การออกแบบสำหรับงานสานที่ครูผู้สอนมีความพอใจในระดับน้อย

6. มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน และผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย

7. การเตรียมและการจัดการเรียนการสอนงานเลือก ครูผู้สอนปฏิบัติได้สูงสุด คือ การนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้สอน การสอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง การสอนให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม การให้ความสำคัญต่อผลสำเร็จของงานที่ทำ และการให้ความสำคัญต่อการกระทำเป็นลำดับขั้นตอน

2. Administrators were highly enthusiastic toward offering of the courses.

3. Administrators expressed their high satisfaction in teaching and learning process especially on the eagerness of both teachers and students but the satisfactory level concerning the utilization and selling of the students' products was considerably low.

4. Problems most referred to were lack of appropriation, inadequacy of training materials and unqualified teachers.

The finding of the teachers' opinions were as follows:

1. Work sheets and leaflets were often used in planning of the courses. The availability of comprehensive texts was minimal.

2. Courses were highly responsive to the local needs.

3. Resource persons were available but there was no place to work and to sell products, except the place for selling vegetable.

4. The Ratio of equipment to student was as the followings:

4.1 In foods and nutrition work, cups, spoons and plates were available for each individual student but one mortar was shared by 20 students,

4.2 In vegetable gardening work, two to four students shared one set of hoe, watering can and soiling fork and fifty one students shared one sprayer,

4.3 In weaving work, four students shared one scissor and 26 students for one smoothing knife,

4.4 In handicraft for local waste materials work, three students shared one scissor and 29 students for one small hammer.

5. Teachers expressed their high satisfaction to the students' accomplishment according to learning objectives. But their satisfaction were low on the pricing of products from foods and nutrition, vegetable gardening and handicraft for local waste materials Work, and on designing of weaving.

6. Inadequate supplies and training materials, and lack of cooperation from parents were reported as main problems.

7. Concerning planning and conducting the courses, teachers indicated that the following tasks were oftenly practice; using local materials, students' practice, group work, valuing of products and valuing of production process.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกิกรรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชคิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ไ้กรุณาช่วยเหลือด้วยดีในทุกกรณี ตั้งแต่เริ่มค้นจนจบ ทุกครั้งที่ขอเข้าพบเพื่อปรึกษา หรือการตรวจค้นฉบับร่าง อาจารย์ไ้ให้ความเป็นกันเอง เสียสละเวลาแก้ไขข้อบกพร่อง และไ้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุภา บุญยไวโรจน์ ที่ไ้กรุณารับเป็นกรรมการสอบ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.กมล ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้วิจัย ไ้ไ้สนับสนุนช่วยเหลือ และไ้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาคับความยินดี เพื่อนข้าราชการทุกท่านในกองวิชาการ ไ้ไ้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอาจารย์สมถวิล วิจิตรวรรณ ไ้ไ้ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยทุกกรณี คุณจินตนา เรืองทรัพย์ คุณรัตนา นิลบคิ คุณสาลี เมืองน้อย และคุณจิรัฐยา แก้วป่อง ไ้ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์จนเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ และเสร็จทันตามกำหนดเวลา จึงขอไ้รับความขอบคุณจากผู้วิจัยไว้ ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
อรุณ เฉลิมสิรินันท์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
คำจำกัดความ	11

2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	13
โครงสร้างของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	15
แนวปฏิบัติในการเลือกสอนงานเลือก กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป.5 - 6	20
กระบวนการเรียนการสอน	
พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	21
แนวการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	22
การจัดทำวิทยากรในห้องเรียน	25
วิธีสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	25

สื่อการสอน	32
การวัดและการประเมินผล	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
การดำเนินการวิจัย	44
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและสุ่มตัวอย่างประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนงานอาหารและ โภชนาการ	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนงานการทำสวนผัก ..	89
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนงานสาน	108
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนงานประดิษฐ์ของขวัญใส่ เหลือใช้ในท้องถิ่น	126
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	145
อภิปรายผล	153
ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	168
ประวัติผู้วิจัย	218

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ไ้รับคืน จำนวนเป็น รายจังหวัด	49
2 ค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำนวนตามสถานภาพ ส่วนตัว	53
3 ค่าร้อยละของโรงเรียนที่เลือกสอนวิชาต่าง ๆ ในกลุ่ม ประถมศึกษาพิเศษ	56
4 ค่าร้อยละของผู้มีหน้าที่ตัดสินใจในการเลือกสอนงานเลือก	57
5 ค่าร้อยละของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียน ตามความสนใจ	58
6 ค่าร้อยละของโรงเรียนที่เลือกใช้แผนการสอนงานเลือกของ หน่วยงานต่าง ๆ	59
7 ค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้เหตุผลในการเปิดสอน งานเลือก	60
8 ค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความคิดเห็นต่อการเปิด สอนงานเลือก	61
9 ค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ที่โรงเรียนคำนึงถึงในการเปิดสอนงาน เลือก	62
10 ค่าเฉลี่ยความพอใจของผู้บริหารโรงเรียนต่อการสอนของ ครูและการเรียนของนักเรียน	63
11 ค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนทั้งสี่จังหวัดที่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการ จัดสอนงานเลือก	66
12 จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่เรียนงานเลือกต่าง ๆ แต่ละครั้ง	68
13 ค่าร้อยละของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ จำนวน ตามสถานภาพส่วนตัว	69

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	คำร้อยละของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการ จำนวนตาม องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน	71
15	อัตราส่วนโดยเฉลี่ยของจำนวนอุปกรณ์งานอาหารและโภชนาการ ต่อจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้ง	77
16	ค่าเฉลี่ยความพอใจของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการต่อ การปฏิบัติงานของนักเรียน	78
17	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการที่มี ต่อการเตรียมและการจัดการเรียนการสอน	79
18	คำร้อยละของครูผู้สอนงานอาหารและโภชนาการทั้งสี่จังหวัดที่มีความ พึงพอใจปัญหาเกี่ยวกับการสอนในสถานต่าง ๆ	87
19	คำร้อยละของครูผู้สอนงานการทำสวนผัก จำนวนตามสถานภาพ ส่วนตัว	89
20	คำร้อยละของครูผู้สอนงานการทำสวนผัก จำนวนตามองค์ประกอบ ในการจัดการเรียนการสอน	91
21	อัตราส่วนโดยเฉลี่ยของจำนวนอุปกรณ์งานการทำสวนผัก ต่อ จำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้ง	98
22	ค่าเฉลี่ยความพอใจของครูผู้สอนงานการทำสวนผักต่อการปฏิบัติ งานของนักเรียน	99
23	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูผู้สอนงานการทำสวนผักที่มีต่อการ เตรียมและการจัดการเรียนการสอน	100
24	คำร้อยละของครูผู้สอนงานการทำสวนผักทั้งสี่จังหวัดที่มีความพึง พอใจปัญหาเกี่ยวกับการสอนในสถานต่าง ๆ	106
25	คำร้อยละของครูผู้สอนงานสวน จำนวนตามสถานภาพส่วนตัว	108
26	คำร้อยละของครูผู้สอนงานสวน จำนวนตามองค์ประกอบใน การจัดการเรียนการสอน	110

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
27	อัตราส่วนโดยเฉลี่ยของจำนวนอุปกรณ์งานสอนต่อจำนวนนักเรียน ในการเรียนแต่ละครั้ง	115
28	ค่าเฉลี่ยความพอใจของครูผู้สอนงานสอนต่อการปฏิบัติงานของ นักเรียน	116
29	ค่าเฉลี่ยความคึกเห็นของครูผู้สอนงานสอนต่อการเตรียมและการ จัดการเรียนการสอน	117
30	การร้อยละของครูผู้สอนงานสอนทั้งสี่จังหวัดที่มีความคึกเห็นต่อปัญหา เกี่ยวกับการสอนในคานต่าง ๆ	124
31	การร้อยละของครูผู้สอนงานประคิษฐ์เศวรสักเหลือใช้ในห้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพส่วนคิ้ว	126
32	การร้อยละของครูผู้สอนงานประคิษฐ์เศวรสักเหลือใช้ในห้องถิ่น จำแนกตามองคัพระกอบในการจัดการเรียนการสอน	128
33	อัตราส่วนโดยเฉลี่ยของจำนวนอุปกรณ์งานประคิษฐ์เศวรสักเหลือ ใช้ในห้องถิ่นต่อจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้ง	134
34	ค่าเฉลี่ยความพอใจของครูผู้สอนงานประคิษฐ์เศวรสักเหลือใช้ ในห้องถิ่นต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน	135
35	ค่าเฉลี่ยความคึกเห็นของครูผู้สอนงานประคิษฐ์เศวรสักเหลือใช้ ในห้องถิ่นที่มีต่อการเตรียมและการจัดการเรียนการสอน	136
36	การร้อยละของครูผู้สอนงานประคิษฐ์เศวรสักเหลือใช้ในห้องถิ่นทั้งสี่จังหวัด ที่มีความคึกเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับการสอนในคานต่าง ๆ	142